

en 28 dage lang ekskursion gennem hele det italienske vulkanområde fra Napoli over De lipariske Øer og Sicilien.

Kaj Hansen

Earth's history, structure and materials/ed. by Brian J. Skinner.

Los Altos, Calif.: Kaufmann (distributor: Freeman), 1980. 179 s.: ill. 28 cm. \$6.20. Hovedemnet er paleomagnetisme og pladetektonik, og alle problemløsninger søges ad denne vej. Det er geologi set med meget amerikanske øjne. Bogen indeholder 16 artikler med emner som planternes geologi, pladetektonik og vandrende kontinenter, tidsmålinger med isotoper og endelig vulkanisme. Behandlingen er af meget forskellig kvalitet. Kapitlet om de vandrende kontinenter i paleozoisk tid vil man nok sætte et stort spørgsmålstegn ved. Der lægges stor vægt på paleomagnetisme, og en del resultater synes ikke helt at stemme med andre geologiske forhold fx i Europa. Sammenstødet mellem Gondwana og Laurentia er her henlagt til tidlig perm med dannelsen af den hercyniske bjergkæde, medens det dog ellers henføres til alpekæden fra Nordafrika gennem Europa og Asien.

Bedst er kapitlet om udbruddet af vulkanen Mount Helen i Nordamerika. Dette udbrud er fulgt næsten dag for dag fra den 20. marts til 20. juli 1980 med stadige overflyvninger og talrige farvebilleder, der er gengivet i bogen. Man får et forbløffende indtryk af de umådelige kræfter, der her er udfoldet og af hele udbruddets gang. Af interesse er iøvrigt Obsidian som datamateriale, oprindelsen til Hawaii øerne, der ligger på en spalte mellem to plader, og endelig dannelsen af Pillow Lava. Disse omtaler er ledsaget af mange farvebilleder.

Kaj Hansen

Herbert Moser und Werner Rauert: Isotopenmethode in der Hydrologie.

Lehrbuch der Hydrogeologie, Bd. 8. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1980. XX, 400 s. ill. 25 cm. Pris ikke oplyst.

Bogen indgår som en del af en større lærebogsserie inden for hydrologien. Den er udarbejdet af en arbejdsgruppe for isotophydrologi nedsat i forbindelse med IHD. Der gives indledningsvis en gennemgang af den teoretiske baggrund for anvendelsen af isotoper inden for hydrologien. Dernæst følger et kapitel om anvendelse inden for overfladehydrologi og et om anvendelse inden for grundvandshydrologi. Der afsluttes med et kapitel om integrerede undersøgelser af van-

dets kredsløb.

Behandlingen af emnet ligger på et højt niveau med mange gode illustrationer og case stories. Bogen er velegnet til videregående studier for studerende, som ønsker en grundig indføring i anvendelse af fracermetodik.

B. Hasholt

Mathematical modelling of estuarine physics: Proceedings of an international symposium, held at the German Hydrographic Inst., Hamburg, Aug. 1978.

Ed. by J. Sündermann and K. P. Holz. Lecture notes on coastal and estuarine studies, 1. Springer-Verlag, Berlin 1980. VIII, 265 s. ill. 25 cm, DM 28,50.

Bogen er en samling af bidrag til ovennævnte symposium. De beskrevne emner er opdelt i 3 hovedafsnit: 1) grundlæggende formulering og algoritmer, 2) tidevand og stormfloder og 3) baroclinisk bevægelse og transportprocesser. Specielt vadehavsinteresserede vil i afsnit 2 med udbytte kunne studere præsentationer af en tredimensional ikke lineær model for vandbevægelserne i den sydøstlige Nordsø.

Jesper Bartholdy

Atlas der Donauländer. Red. Josef Brey.

6. Lieferung. Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien 1981. 5 kort, 68 cm, Ösch. 468,-.

Her er så 6. levering af dette store atlasværk; denne levering omfatter: Klima (klimatype, virkelig lufttemperatur), pendling, generelle arealklasser, vigtige afgrøder, turisme. Leveringen er af vanlig høje standard – jf. tidligere omtale (GT 81). Man kan sætte et spørgsmålstegn ved anvendeligheden af prik-kort med prikker pr. 1000 ha af en afgrøde i skala 1:4 mio. Et pendlingskort for Czekoslovakiet, Ungarn og Østrig i skala 1:1½ mio. er problematisk. Det er forsynet med 5 bundfarver for kommuner klassificeret efter folketal, og disse farver er yderligere gradueret i op til 8 nuancer efter udpendlingsintensitet. Selve pendlingen i de pågældende pendlingsoplande er dog vist ved cirkelsignatur. Kortet finder i alt fald undertegnede særdeles vanskeligt at læse.

Henning Mørch

Moor- und Torfkunde. Hrsg. von Karlhans Götlich. 2. vollständige überarbeitete und erweiterte Aufl. Stuttgart 1980, X, 338 s., ill. 24 cm, Pris ikke opl. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung.

Den foreliggende bog giver på mange måder et omfattende og tiltrængt supplement til eksisterende bøger, der omhandler lære om

moser og lavbundslande.

Bogen er bygget op over 5 hovedkapitler omhandlende: 1) Mitteleuropas moser generelt, 2) klassificering og den regionale fordeling af moser, 3) mose-geologi/arkæologi 4) tørvs fysiske og kemiske egenskaber samt mikrobiologi, mose-hydrologi og mikroklimaet i forskellige moser og 5) anvendelser af moser og tørv såvel landbrugsmæssigt som industrielt.

Hovedafsnitene er skrevet af en række forskere, der hver har bidraget med deres interesseområde og forskningsresultater. Dette giver bogen en ønskelig forskningsmæssig og tværfaglig dækning, selv om det har resulteret i, at en række definitioner og emner er nævnt flere gange.

I betragtning af bogens titel synes specielt kap. 4 omhandlende bl.a. lavbundsjordenes fysiske og kemiske egenskaber at være yderst underrepræsenteret, medens fx den kommercielle udnyttelse af tørv og moser i kap. 5 omvendt er overrepræsenteret.

Den udenlandske litteraturhenvielse er generelt ringe, hvilket bl.a. afspejler en række definitioner, som i hovedsagen er ret traditionelle. Eksempelvis kan nævnes, at tørv indtil flere steder er klassificeret på baggrund af den botaniske eller genetiske oprindelse. Her havde en diskussion af forskellige klassifikationssystemer med landbrugs- og jordbundsmæssig relevans været ønskelig, især i betragtning af omfanget af bogens sidste kapitel. Bogen giver dog på mange måder en omfattende og velillustreret gennemgang af den nyeste tyske moseforskning og kan absolut anbefales.

Steen Vedby

Terrestrial nitrogen cycles: processes, ecosystem strategies and management impacts/eds.: F. E. Clark and T. Rosswall.

Ecological bulletins; no. 33. Naturvetenskapliga forskningsrådet, Stockholm, 1981. 714 s.: ill. 25 cm. Pris ikke oplyst.

»Nitrogen Cycles« indeholder fyrrer indlæg til belysning af emnet, opdelt i fire afsnit: en indledning, processerne, økosystem-strategier og virkningen af styring.

Det er en mægtig ekspansion af viden, der har fundet sted i de seneste år – i bogen særligt smukt manifesteret i fem af bidragene. Der er fremkommet meget af betydning for udforskningen af agro-økosystemer og dermed landbrugsgeografien. »Nitrogen Cycles« er en symposierapport af en helt usædvanlig høj kvalitet.

Sofus Christiansen